

Aan De minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Van D&B/IOB

nota

Kamervragen over het artikel 'Nederlandse gemeenten
overtreden massaal de wet door achterkamertjes in te
duiken'

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2023-0000465459

Datum
1 augustus 2023

Opgesteld door

Samengewerkt met
CZW

Bijlage(n)
1

Aanleiding

U heeft op 29 juni 2023 vragen ontvangen van de leden Sneller, Dekker-Abdulaziz (beiden D66) en Bromet (GroenLinks) over het artikel 'Nederlandse gemeenten overtreden massaal de wet door achterkamertjes in te duiken'. In verband met de benodigde afstemming, onder meer met de koepels in het decentraal bestuur, is een uitstelbericht gestuurd. In het uitstelbericht is aangegeven dat u voor het einde van het Kamerreces de Kamer de beantwoording doet toekomen.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met bijgevoegde beantwoording van de vragen en daartoe de aanbiedingsbrief te ondertekenen.

Kern

- Aanleiding voor deze Kamervragen is een artikel van De Stentor van 24 juni 2023, waarin op basis van eigen onderzoek onder 227 gemeenten wordt vermeld dat in een groot deel van de Nederlandse gemeenten buiten de raadsvergadering om in beslotenheid wordt vergaderd tussen college en raad. De auteur van het artikel trekt de conclusie dat in bijna de helft van de gemeenten 'geregeld zonder legitieme reden achter gesloten deuren wordt vergaderd'. Daarmee zouden de betreffende gemeenten volgens het artikel de wet overtreden.
- Aan u wordt onder meer gevraagd of de in het artikel beschreven informele, niet-openbare overleggen volgens u in strijd zijn met de Gemeentewet, welke voorwaarden volgens u zouden moeten gelden voor dergelijke informele overleggen en of u bereid bent hierover met gemeenten in gesprek te treden.
- In de antwoorden licht u toe dat er, naast raads- en commissievergaderingen, in een gemeente ook informele overleggen tussen (leden van) raad en college kunnen plaatsvinden. Die informele overleggen worden niet gereguleerd door de Gemeentewet en het is dan ook niet in strijd met de Gemeentewet als deze overleggen niet openbaar zijn. Tegelijkertijd benadrukt u in de beantwoording ook dat openbaarheid bij raadsvergaderingen altijd het uitgangspunt is en dat de besluitvorming en de finale beraadslaging die hieraan voorafgaat in de raadsvergadering zelf plaatsvinden en niet in informele overleggen.

Toelichting

- Voor overleggen van de gemeenteraad bestaan er twee verschillende typen: een vergadering in de zin van de Gemeentewet of een ander type bijeenkomst.
- Bij een vergadering in de zin van de Gemeentewet is het uitgangspunt dat de besluitvorming door de gemeenteraad en de beraadslaging die aan deze besluitvorming voorafgaat, volledig in de openbaarheid plaatsvinden. Dit uitgangspunt geldt voor de raadsvergadering en voor de vergaderingen van raadscommissies, die de besluitvorming van de raad voorbereiden. Wel biedt de Gemeentewet de mogelijkheid om een vergadering achter gesloten deuren voort te zetten. Die mogelijkheid is naar zijn aard bedoeld voor uitzonderlijke gevallen, maar wat die gevallen zijn, wordt niet door de wet bepaald.
- Daarnaast kunnen in een gemeente ook andere bijeenkomsten plaatsvinden, die een informeel of beeldvormend karakter hebben. Het gaat dan bijvoorbeeld om technische sessies met ambtenaren (zoals die ook in de Tweede Kamer plaatsvinden) of bijeenkomsten met zowel raadsleden (en eventueel collegeleden) als inwoners. Dit type bijeenkomsten wordt niet gereguleerd in de Gemeentewet. Bij de niet-openbare overleggen die De Stentor beschrijft lijkt het te gaan om dit type bijeenkomsten. De conclusie dat met dergelijke bijeenkomsten de wet overtreden zou worden, is dus onjuist. Van belang is dat tijdens deze bijeenkomsten geen besluitvorming of finale beraadslaging kunnen plaatsvinden.
- In de beantwoording benadrukt u het belang van transparantie naar de inwoners als uitgangspunt en terughoudendheid met informele overleggen buiten de vergaderingen om.
- Omdat met de niet-openbare informele overleggen de Gemeentewet niet overtreden wordt, bestaat op dit moment geen aanleiding om hierover met gemeenten in gesprek te gaan. Wel meldt u dat het ministerie werkt aan een circulaire over het commissiestelsel in de Gemeentewet. Deze gaat onder meer in op het wettelijk kader voor raadscommissies.
- De antwoorden zijn ter consultatie voorgelegd aan de VNG, het IPO en de Unie van Waterschappen. De reactie van de VNG heeft tot een beperkte tekstuele aanpassing geleid.

Onze referentie
2023-0000465459

Datum
1 augustus 2023

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Antwoord op Kamervragen over het artikel 'Nederlandse gemeenten overtreden massaal de wet door achterkamertjes in te duiken'	